

A lap szellemi részét illető közlemények a lap szerkesztőségéhez intézendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10— K.
Félévre . . . 5— K.
Negyedévre . . . 2-50 K.
Egyes szám ára 20 fill.

GYERGYÓ

A szerkesztésért felelős: Sándory Mihály. Főmunkatárs: Dr. Novák Albert. — Megjelenik vasárnap reggel.

HIRDETMEÉNYEK DIJA:
1 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 30 fill.

Nyitlér
soroként 50 fillér.

Hirdetéseket a kiadóhivata
vesz fel.

A polgár.

Valamikor önézrettel vallotta a polgár, hogy a jogok és kötelességek teljességének alanya.

Önézrettének alapját nem kis részben képezte, hogy kötelességeit meghaladóan polgárjogait élvezhette bőségesebben.

A mérleg most másik oldalra fordult, a kötelességek tányérja olyan nehezekekkel van terhelve, hogy a jogok tányérjában alig van valami nehezék, ami a mérleg egyensúlyát helyrehozni remélhetné.

A polgár az, aki a négy év óta folyó vérözönben, annak minden pillanatában a gyilkos halállal esüggedés nélkül szembemegy.

A polgár az, aki ezen irtózatot vérzivatarban a békés munkát éjet nappallá téve viszi. Önmagát elfelejtve dolgozik és nem törődik a tuhajtott munkának életére káros befolyásával.

A polgár az, aki a köznek, az államnak életéhez vagyónából, keresetéből szolgáltatja az anyagi lét feltételeit.

Teljesítményei oly súlyos mértékűek, hogy méltán körülnéz, vajjon még mit kell szolgáltatnia.

Szemléjének eredményeként arra a nyugtalanító meggyőződésre jut, hogy amíg a halál még súlyosabb rendet vág belőle és az adóprés még ki-méletlenebbül működik, addig érdekében semmi hatalmi intézkedés nem történik, mely ha több jogot nem is ad, de meglevő jogállományát megvédeni igyekszik.

A hatalomnak egy évig volt birtokosai felelték, hogy nekik a polgár tette lehetővé a hatalomhoz jutást és minden tevékenységük ennek ellenére hálátlanul a polgárnak, a polgári rendnek megtörésével egy új felforgató, a nemzetközi szociálistmust uralomra jutató tevékenységben merült ki.

Világháboru előtt mindig nyugati népekre hivatkoztak, midőn valami eszmét megvalósítani igyekeztek és míg a nyugati műveltséget és fejlődést fényesnek, követendőnek állították oda, addig keleti népeket olyan sötétségben támoigóknak látták, hogy arrafelé nézni sem látták érdemesnek.

Igaz ugyan, hogy a nyugaton folyó események miatt a határokon átlátni biztosra nem lehet, de onnan átlátszik annyi, hogy ott tul ma is minden a polgár megerősítésére törekszik és semmi a letörésére.

A nyugati népek kelettől nem veték be a mérget. Ott a polgári rend ma nagyobb, mint volt. Ott a polgári rend megerősödött alapokon áll.

A polgárnak tüzzel-vassal kiirtása, a polgári rendnek megszüntetése keleten már meghozta a belátást, hogy a polgár nélkül nincs államfenntartás és most a leölt polgárok, megszüntetett polgári rend helyébe vissza kénytelen állítani a megszüntetett polgári rend uralmát.

Hazánk fenntartása szempontjából méltán reménylenünk szabad, hogy hatalmi ténykedések fognak ezután következni a polgárnak s rendjének megtartására és megerősítésére.

Nemzetiségekkel súlyosau tarkított

hazánkban, hazánk megtartásának egyetlen alapköve a polgári rend védeése és megtartása, mert ha egyszer a nemzetiségek erős segítséget kapnak a nemzetközi szociálistmustól, akkor nemesak a polgári rendre, hanem reánk Erdély székelyeire súlyos napok fognak következni.

Mi vagyunk itt keleten, kiket Magyarország népei közt életben és vagyonban legsúlyosabban érintett a háboru.

Mi vagyunk, kik az ország egyéb részeitől anyagi fejlődésben is messze elmaradtunk.

A mi polgárságunk megerősítése épen a polgári rend érdekében áll.

Ennek megtevése, a kiegyenlítés és a terheknek egyenlő elosztása az ország minden lakosára, állami feladat, mert az egyenlő teherviselés elve ellen van, hogy amíg a székely az ország védelmében vagyonát veszíti el, addig háborutól érintetlenül hagyott részek anyagi gyarapodásukat teljes összegében maguknak tarthassák meg.

Az a terv, hogy csak azok kapjanak kárpótlást, kik az ellenséges betörés miatt vagyonuk nagyobb százalékát veszítették el, Tóth János belügyminisztersége alatt merült fel, de teljesen reálszolgált, hogy feltalálójával együtt gyorsan elmerüljön.

Az egyenlő teherviselés elve, a székelységnek az anyaország szeretetében megtartása a teljes helyrehozást követeli. Minden más kísérletezés meddő, mely senkit meg nem nyugtat, senkit ki nem elégít.

Szünjön meg a kárpótlásoknál végre a protekcio, mert ez ártalmas a közre, hiszen amugy is mindenkinek meg kell kapnia kártalanítását és legmegnyugtatóbb, ha minden jogosult egyszerre és egyenlő mértékben kap.

A munkapárt összetartása.

Évfordulója lesz néhány nap mulva a Tiszakormány lemondásának. Mindenki a hatalmas többség széthullását jósolgatta akkor. És a párt hatalom nélkül, az ellenzéki padokon, sok pártpolitikai üldöztetés után tömörebben és egységesebben áll ma őrt a nemzet féltett érdekei felett, mint valaha. Hány kormány tűnt el azóta?

Hányan akarták kisértéssel vagy terrorral a munkapártot szétugrasztani? Nem sikerült. És ez a férfias meg nem alkuvó kitartás, a vezérhez és az elvekhez való szívós ragaszkodás tette lehetővé, hogy az országot háboru közepette egy általános választás zavarainak és izgalmainak veszélyétől megóvták.

A munkapárt elvűsége, törhetetlen összetartása, vezérén való csüggése előtt legádázabb ellenfelei is meghajolnak. A sok elveserelés és köpenyegforgatás csatarendjében mindenki beismerte: csak a munkapárt egységes és következetes. Szidhatták, rágalmazhatták, ráfoghatták, hogy reakciós — hiszen ez a legkönnyebb — de senki e párt önzetlenségét, nemzetéért való honkészségét és ellenzéki szerepének európai színvonalát le nem tagadta. Egy éve már, hogy megadott a kisebbségi kormánynak minden kormányzati es-közt, türt másokat a hatalomban, csak hogy a nemzet szent ügye veszedelembe ne jusson és a világháboru diadalait egy belső anarkia ne tegye illuzóriussá.

Minden munkapárti ember elégtétellel és önézrettel tekinthet vissza erre az esztendőre és

bizakodással nézhet a párt jövő missziója elé. A magyar szabadelvű nemzeti politika lehetősége nem veszett még el és ennek az elvű és igaz utakon járó többségnek megvan még a maga fontos, nemes és súlyos hivatása.

Belföld.

A székelység kártalanítása. „A Nap“ hire szerint Sümegi Vilmos, a gyergyószentmiklósi kerület orsz. képviselője a képviselőház csütörtöki ülésén sürgős interpellációt jegyzett be a székelység kártalanításáról.

Hálásan köszönjük, hogy képviselőnk a Házban szóvá teszi a székelység kártalanítását. Még nagyobb hálára kötelezte volna a képviselő ur a székelységet, ha a kártalanítás másfél év óta huzódó kérdését akkor tette volna szóvá, mikor párja még részese volt a kormányhatalomnak. Akkor több eredményt is várhattunk volna az interpellációtól.

A háboru.

A nyugati haretéren a franciák napról-napra várják az új offenzíva megindulását, közben felderítő előretörésekkel és helyi előnyök megszerzésére irányuló kisebb támadásokkal próbálkoznak. Nagyobb harcok csak a Kemmel területen fejlődtek ki, mely hegy elvesztésébe a franciák és angolok máig se nyugodtak bele. Közben folytatják a francia városok rendszeres pusztítását. Miután Laont a franciák lötték rommá, a napokban a németek Ypernt pusztították el. Ostendet is bombázták az angolok. A nyugati fronton a repülőtevékenység az egész héten élénk volt.

A harci tevékenység az olasz fronton is feléledt. Jelentéktelen járőrharcokon kívül pünkösdi vasárnapján került komolyabb harcokra a sor, mikor magyar osztagok Moni mellett behatoltak az ellenséges állásokba.

A tengeri események közül figyelmet érdemel az olaszoknak Pola ellen intézett támadása, melynek alkalmából egyetlen motoros csónak jutott a kikötő közelébe, s az is rögtön elsüllyedt. Az olasz jelentés e kevésbé sikerült vállalkozást szokása szerint nagy sikernek tünteti fel, sőt azt is mondja, hogy a Viribus Unitis dreadnoughtunkat megtorpedózták. E támadás és az arról közölt jelentés újabb bizonyítéka, hogy az olasz fantázia utólérhetetlen. Mi ellenben Valona előtt elsüllyesztettünk egy nagy olasz torpedozót.

Pünkösdi vasárnapján a németek London ellen légitámadást intéztek, mely alkalommal 37 halott és 154 sebesült volt. Angol jelentés szerint a támadó léghajók közül többet lelőttek. Minthogy a németek erről nem emlékeznek meg, ugy hisszük, ez angol jelentést bátran a fennebb említett olasz jelentés párjának tekinthetjük.

A tengeralttjáróharc áprilisi eredménye meghaladja a hatszázezer tonnát. Angol bevallás szerint az angolok rövid idő alatt 1086 gőzöst vesztettek. Ha tekintetbe vesszük, hogy ez a háboru előtti francia flottának több mint tizedrésze, az osztrák kereskedelmi flottának pedig háromnegyedrészé, s ha hozzávesszük ehez, hogy a korlátlan tengeralttjáróharc hovatovább tizenöt hónapja tart, elképzelhetjük azt a mérhetetlen veszteséget, ami az angol flottát érte. Most még birja Anglia, mert rendelkezésére áll az amerikai hajórajon kívül valamennyi „felszabadított“ és felszabadítás alatt álló kis állam hajóaja, de mi lesz akkor, ha e hajókat vissza kell majd adnia, s az Unióval ismét mint kereskedelmi vetélytárs fog szembenállani? Az angolok kizárólagos tengeri uralmáról a háboru után nem lehet szó.

Legújabb híreink:

Budapest, május 24. Tegnap az olaszok a Zugra-Tork (?) hegység és az Etsch völgyében lévő állásainkat erős, kiterjedt és nagy tüzelés után ismételen megtámadták. A két első támadás már ütegeink kiváló hatású tüzelésében összeomlott, s a támadók visszavonultak árkaikba. A harmadik rohammal az olaszok közvetlenül állásaink elé jutottak. 3-ik ezredbeli eszászárvaszok kiugrottak fedezékeikből és ismert vitészségükkel vetették magukat az ellenségre. A közelharc a mieink teljes győzelmével végződött. A támadókat mindenütt visszavertük. Az olaszok utolsó fészkeit az éjszaka folyamán tisztítottuk meg. Hasonló eredménnyel járt három más előretörés, melyet az ellenség a Monte Aselenen levő állásaink ellen kísérelt meg. Itt is minden alkalommal visszavertük az olaszokat. Nyenformán az olaszok rablóhadjáratainak negyedik éve is súlyos kudarccal kezdődött.

Vezérkar főnöke.

Berlin, május 24. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér: A helyzet változatlan. A Kemmel vidékén és a Lys és a Scarpe mindkét partján a Sommetól délre, valamint a Mereuil és Montdidier között este a tüzérségi tevékenység ismét feleledt. A harci tevékenység csak felderítő harcokra szorítkozott. Bugueyctól délkeletre és az Oise mellett saját vállalkozásaink foglyokat eredményeztek.

Ludendorff.

H I R E K.

— **Orbán.** Elmúlt az utolsó fagyos szent napja is, Orbán-nap. Fagyot hála Istennek nem hozott, ellenben hozott egy jó esőt, amire a növényzetnek nagy szüksége volt. Az orbánnap s a megelőző fagyos szentek napjain lehullott esőnek köszönhetjük, hogy gabona és fű megnőtt, szépen fejlődött s a terméskilátások a lehető legjobbak. Tehát bizalommal nézhetünk a jövő elé.

— **A gyergyószentmiklósi választókerület** egyes községei szavazóinak száma: Csikszentdomokos 188, Csikszenttamás 130, Gyergyószentmiklós 734, Gyergyóújfalu 309, Kilyénfalva 95, Tekerőpatak 182, Vasláb 16, Csikdánfalva 111, Csikjenőfalva 106, Csikmadaras 119, Karczfalva 97. Összes szavazók száma 2087.

— **Veszedelemes játékszerek.** Tudvalevő, hogy a románok kiüzése alkalmával rengeteg munició, srappell, gránát, kézigránát maradt a mezőkön eldobálva, de fel nem robbanva. Iyeneket gyermekek és tudatlan emberek összeszedtek, s be nem jelentve a hatóságoknak, lakásukon rejtgettek. A majdnem hetenként megújuló szerencsétlenségek megakadályozására vármegyénk alispánja rendeletet intézett Csikvármegye valamennyi községének elöljáróságához, melyben utasítja őket, világosítsák fel a lakosságot az efajta játék veszedelemes voltáról. Az alispán rendeletét a napokban szomorú példával illusztrálta egy főtüzmeister, aki szabadságra indulva kézigránátot akart vinni családjának s ezért ilyent szétszedett. A kézigránát felrobbant s a főtüzmeist megölte. Temetése pénteken volt.

— **A 49–50 évesek szabadságolása.** A honvédelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, a melyben elrendeli a 49–50 éves önálló mezőgazdák, iparosok és kereskedők azonnali szabadságolását. Nem önálló iparosok, kereskedők és tiz holdnál kisebb birtokkal rendelkező gazdálkodók lakóhelyükön, vagy közelében nyerne beosztást, mint dolgozó örlegénység.

— **A cs. és kir. 82. székely gyalogezred hadialbumának szerkesztősége** (Szászváros, Hunyadmegye) ez uton kéri a különböző katonai kötelekben szétszóródott tisztjeit a regimentnek, hogy fényképeiket, naplójegyzeteiket, harctéri fölvételeket és érdekes megfigyeléseiket a szerkesztőségnek megküldeni sziveskedjenek. A

hősi halottak — úgy a tiszték, mint a legénység — hozzátartozóitól kéri a szerkesztőség a hősi halottak fényképeinek, rövid életrajzi adatainak és esetleg hátramaradt naplójának, általános érdekű leveleinek megküldését. A szerkesztőség minden rendelkezésére bocsátott képet, naplót stb. annak idején sértetlenül visszaszolgáltatta.

— **Gyógynövények gyűjtése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara felhívja azok figyelmét, akik gyógynövények gyűjtésével vagy termesztésével foglalkoznak, hogy különösen keresnek magas árakban: székfűvirágot, maszlagos nadragulya (belladonna) füvet és gyökeret, hársfavirágot, mályvafehéroleveleket, örménygyökeret, kalmuszgyökeret, földieperleveleket, lókörműfüleveleket, maszlagos redősirom leveleket, ezerjófüvet, továbbá körisbogarakat, anyarozsot stb. Megkivántatik, hogy a gyűjtött anyag teljesen száraz, tiszta és fogalombahozatalra alkalmas legyen, jól csomagolva feladásra kerüljön. Nagyobb mennyiséget átvenni kész kereskedők címe megtudható a kamara hivatalától.

— **A gabonák őrlési aránya.** A közlelmezési miniszter legközelebbi rendeletileg intézkedik az iránt, hogy a buza és rozs őrlési arányát felemeljék és pedig úgy, hogy a buzát 90, a rozst 94 százalék erejéig őröljék fel a malmok, természetesen elsősorban a kenyérliszt mennyiségének emelésére, illetőleg a korpa csökkentésére.

— **A buza és rozs őrlési díja.** A kereskedelmiügyi miniszter a Haditermék részvénytársaság számlájára őrleést teljesítő malmokra nézve a buza őrlési díját métermázsánként 5 korona 20 fillérben, a rozs őrlési díját szintén métermázsánként 4 korona 80 fillérben szabta meg az emelkedett üzemi költségre való tekintettel.

— **Egy német város bűnvádi vizsgálat** alatt. A Berlin mellett fekvő Neukölln nevű város egy nagy feltűnést keltő emlékiratot intézett a német kormányhoz, melyben alaposan megmondta véleményét a különböző központok működése felől és utalt arra, hogy a központok késedelmes intézkedése következtében a legtöbb német város a kitűnően organizált csempészszervezetekhez folyamodik, mindent maximális áron felül kénytelen vásárolni, de így megkapja mindazt, amit megrendel. Később más városok is igazolták az emlékirat tartalmát. Heteken át egyébről sem beszéltek a német birodalomban, mint ezekről a helyzetet őszintén feltáró emlékiratokról, amelyek a birodalmi kormányt is nagy zavarba hozták. Utóbb azonban a kormány, úgy látszik, felocsudott megdöbbenéséből, mert megjelent Neukölln polgármesteri hivatalában a Hadiuzsorahivatal több detektívje egy rendőrfelügyelő vezetése alatt és követelte a polgármestertől, majd a tanácstól a városháza iratait. Minden hivatali szobában követelték a tisztviselőktől az élelmiszerek beszerzésére vonatkozó hivatalos ügyiratok kiszolgáltatását. Miután valamennyi tisztviselő minden felvilágosítást megtagadott, a rendőrbiztos a főpénztárnál minden pénztárkönyvet lefoglalt. Ezért a város pénztárhivatalait be kellett zárni, a közönség befizetéseit nem eszközölhette és a pénztári forgalom csak sok nehézség leküzdése után volt megindítható. Poroszországban most nagy érdeklődéssel várják a fejleményeket, amelyek alighanem más városok ellen is bűnvádi vizsgálatot fognak eredményezni.

Laptulajdonos és kiadó:

Sándory Mihály Gyergyószentmiklós.

Sz.: 1918. El. XVII. D. 5/2.

Hirdetmény.

A csikszeredai kir. törvényszék elnöke közhírré teszi, hogy Campeán Illés gyergyószentmiklósi járásbírói román tolmács az 1918. El. XVII. D. 5. számú jogerős határozat folytán tolmácsi állása elvesztésére ítéltetett.

Csikszereda, 1918. május 19.

Antal József,
t. elnök.

Nyomatott Sándory Mihály könyvnyomdájában Gyergyószentmiklóson, 1918.

Gyergyói Első Takarékpénztár Részvénytársaság Gyergyószentmiklós.

Hirdetmény.

A Gyergyói Első Takarékpénztár igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy a f. évi április 7-én tartott rendes közgyűlés az alaptőkének 300.000 koronáról **600.000 koronára** való felemelését határozta el. Ezen határozat alapján 1200 darab, egyenkint 250.— korona névértékű, teljesen befizetendő részvényt bocsátunk ki.

A régi részvényesek elővételi jogát következő feltételek mellett biztosítjuk:

1. Minden régi részvény után egy új részvény vehető át.

Az átvételi árfolyam részvényenkint **370.— korona** és 5 korona rész énykiállítási és bélyegköltség. Ezen összegből 250.— koronát az alaptőkére, 120 koronát pedig az első tartalékalapra fordítunk.

2. Az elővételi jog 1918. június 15-ig bezárólag, hétköznapokon a rendes hivatalos órák alatt intézetünk pénztáránál gyakorolható, v gy levélben is bejelenthető.

3. Azon régi részvényesek, kik előzetes értesítésünkre az új részvények előjegyését már kérték: csupán a 4. pont szerinti befizetéseket kell teljesítsék.

4. A befizetések következőképp teljesítendők:

az elővételi jog gyakorlása, illetve az új részvények jegyzésekor	37.— K.
bélyegilleték és költség	5.— „
összesen tehát legkésőbb 1918. június 15-ig	
bezárólag	42.— K.
1918. július 15-ig	„ 148.— „
1918. augusztus 15-ig	„ 185.— „

Több részlet egyszerre és a határidő lefolyta előtt is befizethető.

Mint hogy a részvények **1918. január 1-től kezdve részesednek osztalékban**, a részvényjegyzők tartoznak minden részlet után 1918. január 1-től a mindenkori befizetés napjáig 4% kamatot fizetni.

5. A befizetéseket ideiglenes elismervénnyel igazoljuk.

A késedelemmel befizetett részletek után 6% késedelmi kamatot számítunk. A részletek befizetésének elmulasztása esetén pedig az ajánlott levélben történt felszólítás postáraadásától számított hatvan nap után jogosult lesz kimondani, hogy a késedelmes részvényesek tagsági jogait és az illető ideiglenes elismervények érvényüket veszítették. Ez esetben a megfelelő részvényeket újból eladhatjuk és a már befizetett részleteket a második tartalékalap javára fordítjuk.

6. Az ideiglenes elismervényeket a közzéteendő időponttól kezdődőleg fogjuk a jogosítottak által kívánt névre kiállított és megfelelő szelvényivel ellátott új részvényekre kicserélni.

Az új részvények 1918. január 1-től az üzleteredményben, 1918. június 15-től kezdve pedig a részvényeseket megillető összes jogokban a régi részvényekkel egyenlően részesülnek.

7. Az elővételi joggal le nem jegyzett új részvényeket a régi részvényeseknek biztosított áron felül szabadkézből fogjuk értékesíteni.

Gyergyószentmiklós, 1918. május 17.

Az igazgatóság.

A gyergyóújfalvi borvitzürdő eladó, mivel a tulajdonos gyengesége miatt nem bírja üzembe venni. Alkalmi vevő megtekintheti. Épülethiány-pótlásul Libánból kapna épületeket.

Özv. Czirják Mihályné Libán.

Szám 10803/918.

Pályázati hirdetmény.

Csikmegye, gyergyószentmiklósi járáshoz tartozó gyergyóújfalvi jegyzőségben megüresedett **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1400 korona évi fizetés, 300 korona lakbér és 300 korona tüzfifaátalány, továbbá mint közbirtokossági jegyző 160 korona tiszteletdíjban részesül.

Felhivom pályázókat, hogy az 1900. évi XX. t. c. 3. szakaszában előírt képviseletet és az eddigi szolgálatot igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket hozzám **f. év május 28-ig** nyujtsák be, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választást f. évi május hó 31-én d. e. 10 órakor fogom megtartani a községi jegyzői irodában.

Gyergyószentmiklós, 1918. május 8.

Zakariás,
köszölgabiro

Sándory Mihály